

УДК 658.14.17

JEL Classification Code: E29

Красношапка В.В.

*к.т.н., доцент кафедри економіки і підприємництва
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

Козуб Н.В.

*магістр кафедри економіки і підприємництва,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

ТЕНДЕНЦІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ АВТОМОБІЛЬНИХ ШИН В УКРАЇНІ

В статті аналізується ситуація ринку автомобільних шин, що склалася в останні роки, зокрема тенденції пов'язані зі збільшенням чисельності легкових автомобілів в країні за рахунок значного ввезення вживаних автомобілів на Єврономерах. Також приділено увагу питанню виробництва вітчизняного бренду автошин «ROSAVA». В статті визначено найближчі перспективи розвитку даного ринку.

Економічна та геополітична криза, які привели до статистичного скорочення автомобілів в Україні, суттєво відобразились і на ринку автомобільних шин, який протягом останніх років значно впав. Інша тенденція, що супроводжує ринок автомобільних шин – розвиток сегменту реставрації шин – собівартість оновленої покриття в декілька разів нижче, а ефективність, при низьких доходах споживачів – знаходиться на задовільному рівні.

В статті розглянуто технологічний процес та доцільність виготовлення автомобільних шин. Наведено середньостатистичну вартість технологічного обладнання, яке необхідне для виробництва кінцевої продукції. Також наведені статистичні дані, які вказують на популярність торговельних марок автомобільних шин в Україні. В статті наявні дані про виготовлення автомобільних шин в Україні за останні 14 років. В дослідженні також приділено увагу механізму формування прибутковості та окупності такого виробництва.

Ключові слова: ринок автошин; місткість ринку; бренд; імпорт та експорт автошин; виробництво шин; купівельна спроможність.

Постановка проблеми. Проблема є актуальною, так як ринок автомобілів у світі постійно зростає, а виробництво комплектуючих та особливо автошин є досить актуальним та перспективним напрямком промисловості. Проблемним та малодослідженим залишається актуальність виходу на ринок нового підприємства з виробництва автомобільних шин та визначення його сегменту виробничих потужностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням вивчення й аналізу товарних ринків приділено увагу у працях вітчизняних науковців, Л.А. Антоненко, Т.П. Данько, М.В. Мельник та ін. Також дане питання розглядається в працях Ф. Котлера та М.Портера.

Мета. Метою дослідження є розкриття структурної сегментації ринку автошин в Україні та визначення основних тенденцій його розвитку.

Методологія. Методологічною базою дослідження є загальнотеоретичні методи наукового пізнання, зокрема аналіз та синтез, методи статистичного аналізу та логічне узагальнення при формуванні висновків.

Результати дослідження. Світова індустрія знаходиться в стані турбулентності, тобто на неї діють різкі часто непередбачувані фактори, тому потрясіння на різних ринках стають дедалі частішими, це являє собою так звану нову нормальність [1]. Проте бізнес з виробництва та реалізації автошин більше ніж інші захищений від коливань попиту, скільки кількість комерційного і приватного автотранспорту в Україні постійно зростає. Отже, попит на автошини безпосередньо залежить від темпів зростання автотранспорту. Так за даними, які публікує Європейська асоціація виробників шин та каучуку об'єм продажів шин щороку зростає.

В той же час значною перешкодою для входження в даний ринок є високий рівень конкуренції, особливо якщо говорити про це в контексті глобального ринку, де першу скрипку грають відомі бренди. Так британська консалтингова компанія Brand Finance, яка спеціалізується на вивченні ефективності роботи головних брендів у світовому бізнесі оприлюднила список найбільших шинних брендів в 2018 році. Перша десятка виробників у дані індустрії має показники наведені в табл. 1. На сьогодні французький бренд Michelin є не тільки найдорожчим, але і найбільш стабільним.

Таблиця 1 – Рейтинг брендів виробників автошин

Бренд	Місце		Вартість, млрд \$		Рейтинг		Країна
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	
Michelin	2	1	6,085	7,930	AAA-	AAA	Франція
Bridgestone	1	2	7,413	6,992	AA+	AAA-	Велика Британія
Continental	3	3	3,162	4,750	AA+	AA+	Німеччина
Goodyear	4	4	2,099	2,175	AA+	AA+	США
Dunlop Tyres	8	5	1,100	1,984	AA	AA	США
Hankook	7	6	1,382	1,524	AA	AA+	Корея
Pirelli	5	7	1,821	1,524	AA+	AAA-	Італія
Maxxis	10	8	0,820	0,900	AA-	AA-	Тайвань
Yokohama	9	9	1,024	0,838	AA-	AA-	Японія
Sumitomo	6	10	1,577	0,601	A+	A	Японія

За даними експертів Pro-Consulting в 2016 році ринок автомобільних шин виріс на 29,4% та склав 11,8 млн штук у всіх виробничих сегментах.

Говорячи про головні тенденції на ринку автошин, можна відмітити поступове нарощування об'ємів, збільшення долі дорогих шин і розвитку сегменту відновлених шин.

Позитивний тренд вплинув як на українського так і на європейського виробника. Так станом на 2016 рік 55% попиту всіх шин на українському ринку складає продукція виробництва ROSAVA [3].

Обсяг попиту на шини залежить від автопарку у віддалені перспективі: на рівень продажу шин зараз впливають показники продажу на автомобільному ринку 5-6 років тому, які були одними з найвищих в Україні за останні майже 10 років.

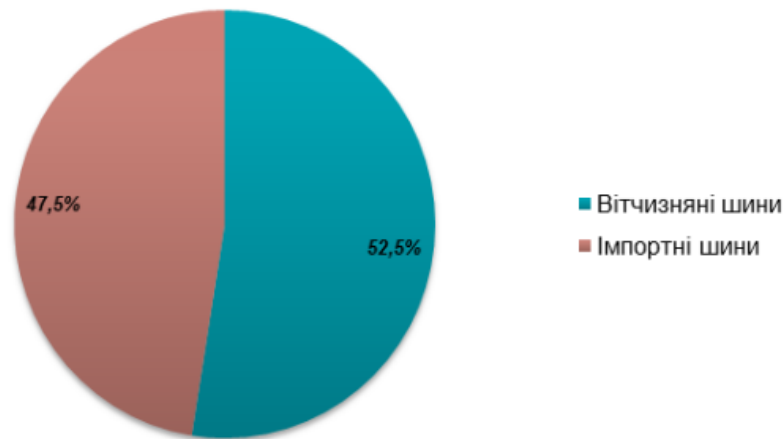

Рисунок 1 – Структура українського ринку шин для легкових автомобілів за походженням в натуральних показниках у 2015 році
Джерело: дані операторів ринку, оцінка Pro- Consulting

Попит на автомобільні шини в Україні, 2017 рік

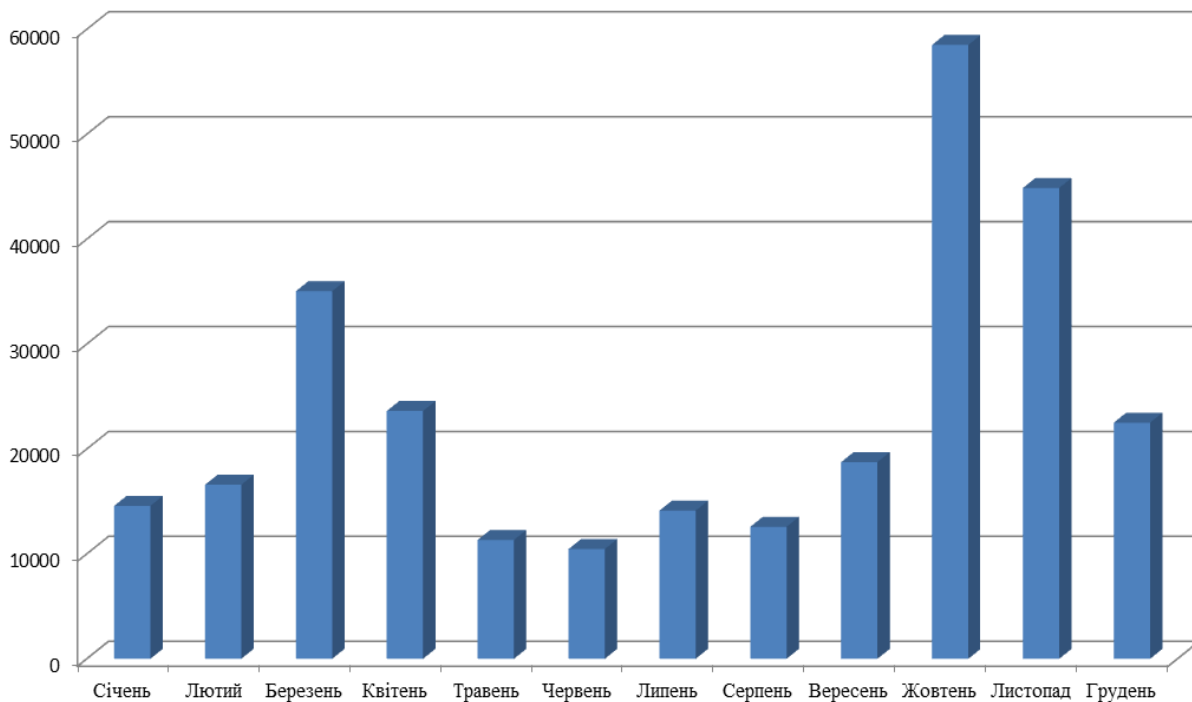

Рисунок 2 – Динаміка попиту на автомобільні шини, шт. [2]

Протягом останніх 6 років виробництво автомобільних шин в Україні поступово зростає і за прогнозами до початку 2019 року складе майже 6 млн шт. В основному в Україні виробляють шини для легкових автомобілів, проте останні кілька років спостерігається тенденція збільшення об'ємів виробництва шин для вантажних автомобілів, автобусів та сільськогосподарської техніки.

Об'єм українського ринку експерти оцінюють у 6-7 млн шт. шин в рік, що є достатньо невисоким показником, оскільки щорічна виробнича потужність середнього заводу складає 8-10 млн шт. шин.

Значну частину автомобільних шин Україна імпортує. За даними держстатистики середній рівень імпортованих шин в Україні складає близько 4 млн шт. для легкових автомобілів. Основними країнами-імпортерами шин для легкових автомобілів в Україну є Росія, Польща, Корея, Білорусь та Китай.

На одній сходинці з ростом імпорту нової шинної продукції росте також вторинний ринок шин. За оцінками операторів ринку, якщо раніше сегмент б/в оцінювався в 15-20% від загального обсягу ринку, то сьогодні за оцінками деяких експертів, може складати до 30% ринку. В основному українські автовласники купують шини вторинного ринку, які були завезені з Польщі [4].

Рівень цін на шини в Україні близький до рівня цін в європейських країнах. А у відношенні цін преміям сегменту перевищує європейські на 10 %. На ціноутворення значно впливає динаміка цін на каучук, економічна ситуація в Єврозоні та державна політика.

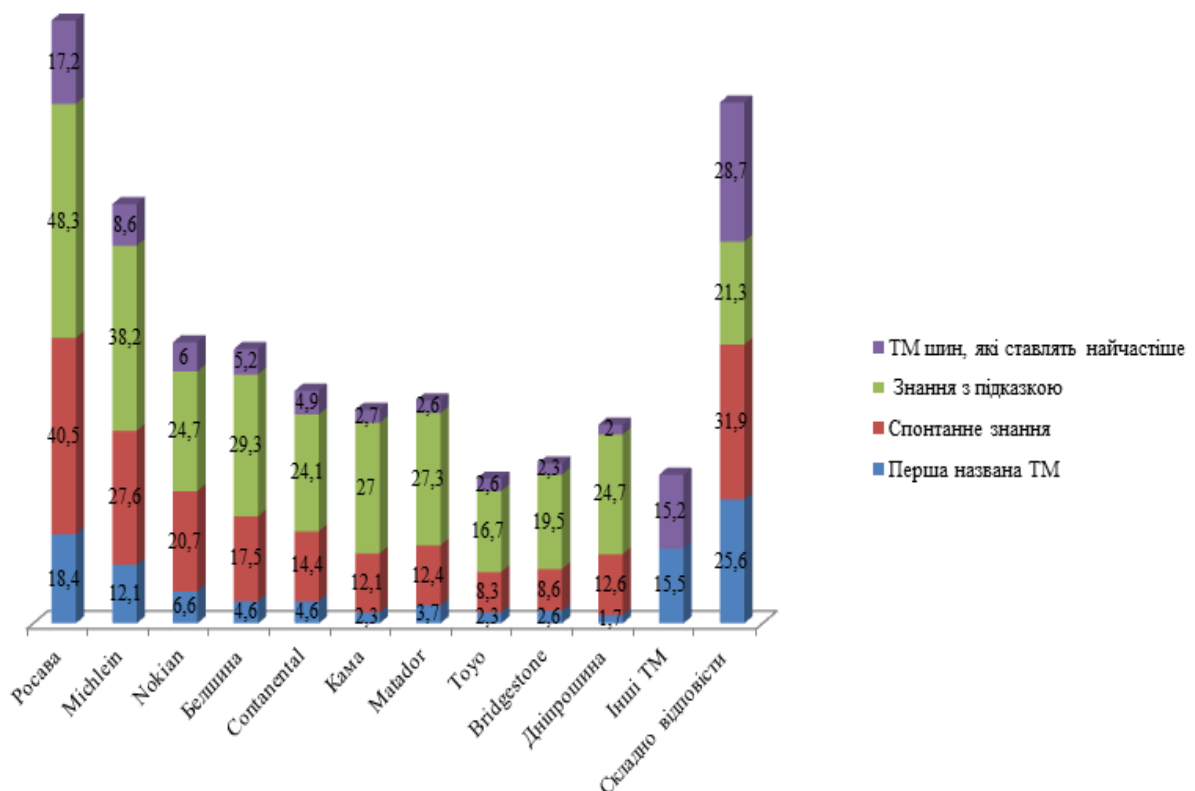

Рисунок 3 – Популярність торгівельних марок автомобільних шин серед 348 опитаних у відсотковому співвідношенні [5]

За даними дослідження Research&Branding Group більше 60 % автовласників змінюють шини залежно від сезону. Проте значна кількість автовласників (20,1%) шини не змінюють. За оцінками операторів ринку, якщо 10 років тому ціновий фактор був основним критерієм вибору шин, то зараз споживачі ретельно вивчають технічні особливості шин, застосовувані інновації у виробництві шин, аналізують результати тестів і порівнюють запропоноване від різних виробників.

На українському ринку представлені світові лідери шинної індустрії такі як: Michelin, Nokian, Continental, Toyo, Bridgestone та інші [5].

Також за даними дослідження Research&Branding Group, перше місце за кількістю продажів в Україні належить виробнику ROSAVA.

Протягом наступних п'яти років аналітики Міжнародної групи по дослідженню в області каучуку очікують позитивної динаміки попиту в шинній індустрії. За цим прогнозом попит в секторі первинної комплектації зросте з 379 млн шт. в 2017 р. до 524 млн шт. в 2022 р. На вторинному ринку очікується збільшення продажу з 805 млн до 1,3 млрд шт. шин.

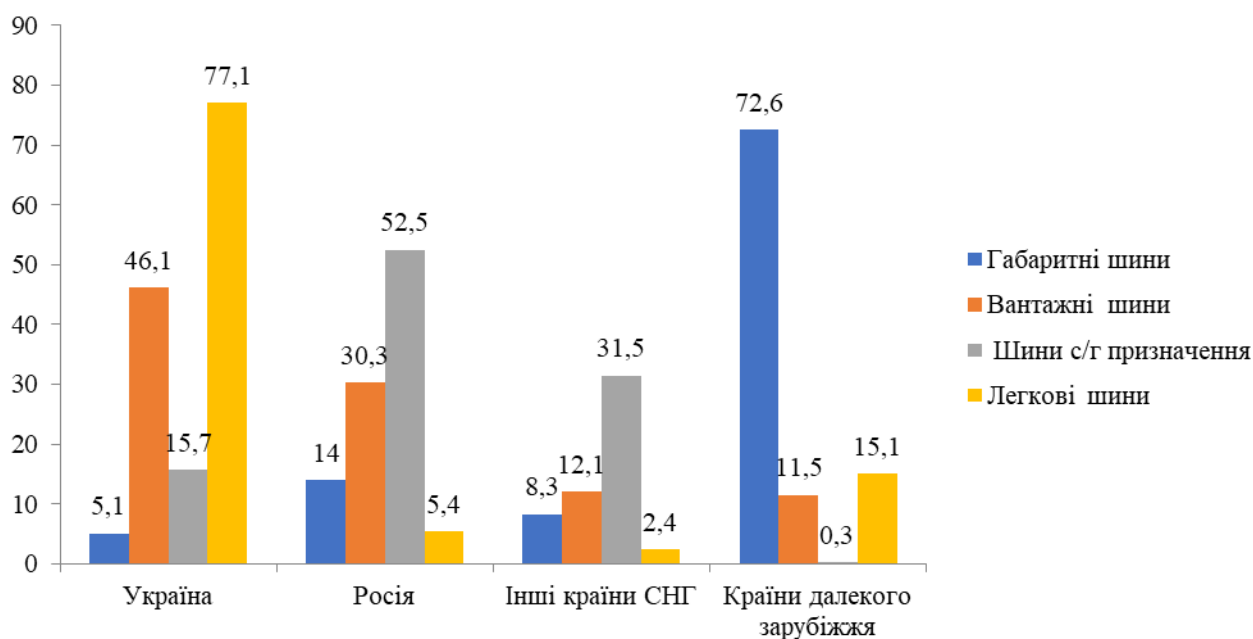

Рисунок 4 – Частка продажів ПрАТ «Росава» по ринках збуту за 2017 рік, %.

Товарна структура експорту ПрАТ «Росава» за 2017 рік характеризується такими даними: більше половини обсягу експортних продажів (58%) займають шини для легкових автомобілів, легких вантажівок і міні-автобусів. За рахунок їх продажу на зовнішньому ринку отримано 49 млн дол. Їх питома вага в обсязі експорту склав 11,7%. Росія продовжує залишатися основним ринком збуту легкових шин. Тут їх було реалізовано 1415,8 тис. шт. на суму 30,5 млн дол., що становить 62,3% експортних продажів шин цієї групи.

Продаж на зовнішньому ринку шин для вантажних автомобілів і автобусів за 2017 рік принесла ПрАТ «Росава» 108,2 млн дол., що склало 26% виручки від реалізації продукції на експорт. Більше половини цих шин реалізовано в Російську Федерацію (56,3%). В обсязі експортних продажів даної групи шин 5% займає продаж вантажних цільнометалокордних шин, що користуються підвищеним попитом на ринку. В даний час на ПрАТ «Росава» проводиться випуск п'яти типорозмірів цільнометалокордних шин з посадковим діаметром 22,5 дюймів і один розмір з діаметром 17,5 дюймів.

Виробництво автомобільних шин представляє складний процес, який включає в себе роботу кількох виробничих ліній [6]. Багато виробників при цьому також займаються власними розробками сировини, хоча на перший погляд купувати вже готове набагато простіше та вигідніше. Але все ж таки у більшості випадків сировина, яка надається сторонніми виробниками не відповідає вимогам якості, тому підприємцю доводиться самостійно підбирати компоненти та формули для виробництва шин. Більшість виробників автомобільних шин тримає технологію виготовлення сировини в секреті, тому

точно сказати, які інгредієнти слід використовувати, неможна. В загальному випадку основою слугує плантаційний або природний (натуральний) каучук, перший є значно дешевшим та майже завжди використовується при виробництві шин. При цьому по якості він не поступається натуральному аналогу.

Рисунок 5 – Динаміка виробництва шин в Україні з 2003 по 2016 роки [5]

Створення шин складається з кількох етапів [7]. На основі готового технологічного процесу відбувається змішування компонентів, причому для всіх частин рецептура різна і потрібний різний склад. Лабораторія повинна слідкувати за складом суміші та при виявленні відхилень зупиняти процес виробництва. По протяжності існує довга та коротка лінія, на перші відбувається виготовлення бокової частини та протектору, а на другі бортових кілець, металокорду і текстильного корду.

Для виробництва протектору, бокової та інших частин застосовуються власні окремі лінії, на кожній використовується різноманітне обладнання. До обладнання відносять формувачі, екструдери, холодильні установки, машини для намотування, аплікатори, обробники, змішувачі, таблеткові машини, чистильники, гідравлічні преси, вулканізатори та апарати для збору. Вартість повної протекторної лінії складає приблизно 6 мільйонів гривень, екструзійне обладнання коштує приблизно 3 мільйони гривень, лінія по виготовленню герметичного шару може коштувати більше 10 мільйонів гривень, в залежності від комплектації. Середня вартість кожної машини складає не менше 500 тисяч гривень, тому загальна вартість обладнання може складати 25 мільйонів гривень, а в залежності від кількості цехів та їх обладнання вартість може перевищувати і в кілька разів.

Також слід відмітити, що обладнання виготовляється на замовлення, та іноді потребує значного часу для виготовлення, транспортування та

встановлення з процесом запуску та налаштуванням обладнання. До цього потрібно також додати закупівлю лабораторного обладнання, але воно обійдеться значно дешевше, середня вартість однієї лабораторної установки не перевищує 300 тисяч гривень. Значно впливає на витрати закупівля прес-форм, тому що розміри шин на автомобілях різні, та складають величезну кількість. Сюди слід додати, що кожен типорозмір виконується зазвичай в чотирьох варіантах: літні, зимові, зимові шиповані та всесезонні шини. Але актуально це в першу чергу для легкових автомобілів. Саме тому існує велика номенклатура виробів на таких підприємствах. Вартість кожної прес-форми складає мінімум 30 тисяч гривень, на їх виготовлення також потрібен час.

Після того, як продукція вироблена і пройшла відповідний контроль якості, вона надходить на склад. Зазвичай сьогодні товар забирає сам покупець, а не вивозить продавець. Проте для транспортування всередині підприємства потрібен транспорт, до якого відносяться не тільки навантажувачі, невеликі фургони, але і повноцінні вантажні автомобілі.

Висновок. Проведений аналіз дозволяє оцінити попит на автомобільні шини протягом року та загальну кількість шин, які необхідні споживачам протягом року. Результати дослідження також стосуються світових прогнозів, які вказують на те що попит на шини та каучук в цілому буде тільки зростати.

Новизна отриманих результатів дозволяє оцінити доцільність виводу на промисловий ринок нового виробника автомобільних шин та послідовність його дій. Строки окупності такої справи сягають кількох років в залежності від попиту, який спочатку навряд чи буде високим. З іншого боку, якщо орієнтуватись на нижчий ціновий сегмент, то можливо розраховувати на цікавість споживачів до виготовленої продукції, тому що клієнти в цьому випадку обирають не марку, а мінімальну ціну.

Список використаних джерел

1. Котлер А. Хаотика: управління та маркетинг в епоху турбулентності / А. Котлер, Д. Касліоне. – Київ, 2009. – 208 с.
2. Динамика спроса на шины [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://autoshini.com/news>.
3. Росава: итоги 2016 года [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://koreyka.co/blog/rosava-best-summer-tyres-2017>.
4. Обзор рынка автомобильных шин [Електронний ресурс]. – 2013. – Режим доступу до ресурсу :<http://www.marketing-ua.com/articles.php?articleId=3975>.
5. ОБЗОР РЫНКА АВТОМОБИЛЬНЫХ ШИН В УКРАИНЕ [Електронний ресурс] // Маяк-Мониторинг. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.mayak.zp.ua/review-analysis/3441-obzor-rynka-avtomobilnykh-shin-v-ukraine>.
6. Технология производства автомобильных шин [Електронний ресурс].–2012. Режим доступу до ресурсу: http://hromax.ru/technologie_proizvodstva_shin.
7. Производство шин для автомобилей [Електронний ресурс] // Мой бизнес. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://moybiznes.org/proizvodstvo-shin-dlya-avtomobilej>.

References

1. A. Kotler, D. Caslion (2009) Chaotic: Management and Marketing in the Age of Turbulence, Kyiv: .

2. (2017) Dynamics of demand for tires, Available at: <http://autoshini.com/news> (Accessed: December 2017).
3. (2017) Rosava: the results of 2016, Available at: <https://kopeyka.co/blog/rosava-best-summer-tyres-2017> (Accessed: December 2017).
4. (2013) Tire market overview, Available at: <http://www.marketing-ua.com/articles.php?>(Accessed: October 2017).
5. (2013) ROAD TIRE MARKET OVERVIEW IN UKRAINE, Available at: <http://www.mayak.zp.ua/review-analysis/3441-obzor-rynka-avtomobilnykh-shin-v-ukraine>. (Accessed: December 2017).
6. (2012) Car tire production technology, Available at: http://hromax.ru/tehnologiya_proizvodstva_shin (Accessed: December 2017).
7. (2013) Production of tires for cars, Available at: <http://moybiznes.org/proizvodstvo-shin-dlya-avtomobilej> (Accessed: December 2017).

Красношарпа В.В.

*к.т.н., доцент кафедры экономики и предпринимательства
КПИ им. Игоря Сикорского*

Козуб Н.В.

*магистр кафедры экономики и предпринимательства
КПИ им. Игоря Сикорского*

ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА АВТОМОБИЛЬНЫХ ШИН В УКРАИНЕ

В статье анализируется ситуация на рынке автомобильных шин что сложилась в последние годы, в частности тенденции связаны с увеличением количества легковых автомобилей в стране за счет стремительного ввоза автомобилей на Еврономерах. Также уделено внимание вопросу производства отечественного бренда автошин «ROSAVA». В статье определены ближайшие перспективы развития данного рынка.

Экономический и геополитический кризис, которые привели к статистическому сокращению производства автомобилей в Украине, существенно отразились и на рынке автомобильных шин, который в последние годы значительно упал. Другая тенденция, которая сопровождает рынок автомобильных шин – развитие сегмента реставрации шин – себестоимость обновленной покрышки в несколько раз ниже, а эффективность при низких доходах потребителей – находится на удовлетворительном уровне.

В статье рассмотрены технологический процесс и целесообразность изготовления автомобильных шин. Приведена среднестатистическая стоимость технологического оборудования, которое необходимо для производства конечной продукции. Также приведены статистические данные, которые указывают на популярность торговых марок автомобильных шин в Украине. В статье указана информация об изготовлении автомобильных шин в Украине за последние 14 лет. В исследовании уделено внимание механизму формирования доходности и окупаемости такого производства.

Ключевые слова: рынок автошин; емкость рынка; бренд; импорт и экспорт шин; производство шин; покупательская способность.

V. Krasnoshapka

*PhD., Associate Professor of department of economics and business,
Ihor Sikorsky Kyiv Politechnic Institute*

N. Kozub

*student of department of economics and business,
Ihor Sikorsky Kyiv Politechnic Institute*

TRENDS AND PROSPECTS FOR TYRE MARKET IN UKRAINE

The article analyzes the situation in the market of car tires that has developed in recent years, in particular, the trends are associated with an increase in the number of passenger cars in the country due to the rapid importation of cars at Europe. Attention is also paid to the production of the domestic brand of tires “ROSAVA”. The article identifies the immediate prospects for the development of this market.

The economic and geopolitical crisis, which led to a statistically slower growth producing of cars in Ukraine, has also significantly affected the car market, which has fallen significantly in recent years. Another tendency that accompanies the car tires market is the development of the tire restoration segment – the cost of the refurbished tire is several times lower, and efficiency, with low incomes of consumers, is on a satisfactory level.

The article deals with the technological process and the feasibility of manufacturing automobile tires. The average cost of the technological equipment necessary for the production of the final product is given. Also, statistics are provided that indicate the popularity of brand-name automotive tires in Ukraine. The article contains data on the production of car tires in Ukraine for the past 14 years. The study also focuses on the mechanism of profitability and the payback of such production.

Keywords: tire market; market capacity; brand; import and export of tires; tire production; purchasing power.

Красношапка В.В.

kras-korf@ukr.net

Козуб Н.В.

nazyaz3@i.ua